

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE Nr PN.4131.369.2017
Wojewody Warmińsko - Mazurskiego
z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy w mieście Olsztynie

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 ze zm.), po uzyskaniu opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zarządza się co następuje:

§ 1. Ulicy Piotra Diernowa położonej w mieście Olsztynie nadaje się nazwę **Św. Franciszka z Asyżu**

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

UZASADNIENIE

Obowiązująca od 2 września 2016 r. ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r. poz. 744 ze zm.), dalej jako: ustawa, wprowadziła w art. 1 ust. 1 regulację, zgodnie z którą nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować.

Ustawa w art. 6 ust. 1 nałożyła na właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego obowiązek zmiany, w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy nazw budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujących taki ustrój w inny sposób. W przypadku niewykonania tego obowiązku przez organy jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy.

Mając na uwadze treść art. 6 ust. 3 ustawy, Wojewoda Warmińsko-Mazurski pismem z dnia 23 października 2017 r. wystąpił do Instytutu Pamięci Narodowej Delegatura w Olsztynie o opinię potwierdzającą niezgodność nazwy ulicy Piotra Diernowa z art. 1 ustawy. Opinią z dnia 8 grudnia 2017 r. (znak: BUW-940-297(6)/17), doręczoną Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu dnia 13 grudnia 2017 r., Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdził tę niezgodność. W opinii tej wskazano, że: *”W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - KŚZpNP upamiętniona we wskazanej nazwie osoba symbolizuje komunizm w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy. Na poparcie powyższego wskazuję, co następuje: „Piotr Diernow”, któremu jest poświęcona nazwa ulicy jest propagandową kreacją, a nie odniesieniem do indywidualnych losów rzeczywiście istniejącego czerwonoarmisty o takich personaliach. „Piotr Diernow” został wykreowany na jednego z „wyzwolicieli Warmii i Mazur” najpierw przez sowiecką propagandę, a później przez władze PRL, które gloryfikowały Armię Czerwoną i ZSRR, które siłą narzuciły Polsce komunistyczny system władzy. Nazwa ta została nadana dopiero w latach 60. a więc w dwadzieścia lat od wydarzeń, do których rzekomo się odnosiła. Dopiero w PRL w okresie „gomulkowski” podjęto próbę wykreowania lokalnego bohatera – symbolu, który miał utwierdzać propagandowe tezy o „przyjaźni polsko-radzieckiej”, o wysiłku Związku Sowieckiego i na rzecz „wyzwolenia Polski” (...) W rzeczywistości Piotr Diernow był jednym z szeregowych czerwonoarmistów, którzy polegli w walkach toczonych na dzisiejszym obszarze województwa warmińsko-mazurskiego (...)Upamiętnienie „Piotra Diernowa” w Olsztynie nastąpiło 20 lat po śmierci prawdziwego Piotra Diernowa. (...) Istnienie powyższej nazwy w gruncie rzeczy sprowadza się do podtrzymywania propagandowych konfabulacji komunistycznej propagandy. W najmniejszym stopniu nie przekłada się na oddanie prawdy o losach dziewiętnastoletniego obywatela sowieckiego zmobilizowanego i wysłanego na front w szeregach armii, w której całkowicie nie liczone się z życiem żołnierzy (...).”*

Mając na uwadze stanowisko wyrażone w opinii Instytutu Pamięci Narodowej, które Wojewoda Warmińsko-Mazurski w pełni podziela, należy stwierdzić, że nazwa ulicy Piotra Diernowa, ze względu na wykreowaną, propagandową „biografię” tego żołnierza, wpisując ją w wielką akcję upamiętnienia zwycięstw Armii Czerwonej w „wyzwoleniu Warmii i Mazur”, jest nazwą wypełniającą dyspozycję przepisu art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 6 ust. 1 ustawy.

W związku z faktem, że Rada Miasta Olsztyna, w terminie wskazanym w art. 6 ust. 1 ustawy, nie zmieniła nazwy ulicy Stefana Poznańskiego, koniecznym stało się wydanie niniejszego zarządzenia zastępczego.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski nadał ulicy nazwę Św. Franciszka z Asyżu. Nazwa ta jest zgodna z art. 1 ustawy.

Franciszek z Asyżu (*Giovanni Bernardone*) nazywany ***Biedaczyną z Asyżu*** urodził się w 1181 lub 1182 roku w Asyżu, zmarł 3 października 1226 roku w miejscowości Porejunktuli koło Asyżu – założyciel zakonu franciszkanów, misjonarz, stygmatyk, święty kościoła katolickiego, uważany za prekursora ekologii. Był założycielem trzech zakonów: braci mniejszych (1209), sióstr klarysek (1211) i tercjarzy (1221).

Na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy, pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, a zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1875), na niniejsze zarządzenie zastępcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia zarządzenia.

WOJEWODA WARMIŃSKO-MAZURSKI

Artur Chojecki